

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

Ons kenmerk

Uw brief van

13 april 2005

Onderwerp

S3/Dir/2005/16850

Samenwerkingsverbanden tussen scholen voor
voortgezet onderwijs en BVE-instellingen

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap maakte in zijn brief van 21 september 2004 (Kamerstukken II 2004/05, 28248, nr. 64) aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal melding van een onderzoek door de Auditdienst van het Ministerie van OCW naar samenwerkingsverbanden van drie VO-scholen met BVE-instellingen in de periode 2000-2004. Dit gebeurde na aanvullende vragen vanuit de Tweede Kamer over het eindrapport van de Commissie Vervolgonderzoek Rekenschap. Het onderzoek van de Auditdienst naar deze samenwerkingsverbanden, dat is gestart naar aanleiding van signalen van instellingsaccountants bij de jaarrekening van VO-scholen voor 2002, is inmiddels afgerond. Graag informeren wij u met deze brief over de uitkomsten en hoe wij hier mee om gaan.

Uit het onderzoek blijkt dat het bij deze samenwerkingsverbanden gaat om in totaal ruim 3.000 leerlingen die wel werden ingeschreven en bekostigd op een VO-school, maar die gedurende het gehele cursusjaar geen onderwijs op die school voor voortgezet onderwijs hebben gevolgd. In plaats daarvan volgden deze groepen leerlingen onderwijs aan een BVE-instelling. De drie in het onderzoek betrokken VO-scholen hebben een groot deel van de ontvangen bekostiging overgeheveld naar de BVE-instelling waarmee zij samenwerkten.

Het gaat hier in vrijwel alle gevallen om leerlingen voor wie binnen het voortgezet onderwijs schooluitval dreigt. Door het aanbieden van maatwerktrajecten bij een BVE-instelling wordt de kans op het verwerven van een diploma of tenminste een startkwalificatie aanzienlijk vergroot. Vanuit maatschappelijk en onderwijskundig oogpunt verdienen deze maatwerktrajecten waardering, omdat zij een passend aanbod vormen voor leerlingen voor wie een aangepaste leerroute gewenst is. De grensovergang tussen de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs en de daarop gebaseerde onderscheiden bekostigingssystemen vormt kennelijk een regelsysteem dat knellend is voor scholen die gemotiveerd zijn om via maatwerk oplossingen te creëren voor deze groepen leerlingen. Gelet op ons algemene beleidsuitgangspunt –zoals ook verwoord in Koers VO en Koers BVE – dat instellingen ruimte moeten krijgen om zelf verantwoordelijk te kunnen zijn voor een passend en kwalitatief goed onderwijsaanbod en vanwege ons streven om belemmeringen daarvoor in

de regelgeving zoveel mogelijk weg te nemen, zijn wij tot het oordeel gekomen dat het wenselijk is om de mogelijkheden voor samenwerkingsconstructies tussen VO-scholen en BVE-instellingen te verruimen. Wij hebben daartoe een Wetsvoorstel Samenwerkingsconstructies VO-BVE opgesteld dat op 5 april 2005 bij uw Kamer is ingediend (Kamerstukken II 2004/05, 30 068). Op deze manier wordt een oplossing geboden voor door scholen als te knellend ervaren regels op dit punt.

Ook is uit het onderzoek gebleken dat de onderzochte handelwijze niet op zichzelf staat en waarschijnlijk ook in andere samenwerkingsverbanden aan de orde is (geweest). Daarom zullen wij in de komende maanden bij alle BVE-instellingen nagaan of er ook bij hen in de periode 2000-2004 sprake is (geweest) van samenwerkingsverbanden met één of meer VO-scholen, zodat daarmee voor ons een totaalbeeld ontstaat.

Op basis van de uitkomsten van dit aanvullend onderzoek zullen wij kunnen vaststellen in welke mate ook andere VO-scholen hebben gemeend voor een groep leerlingen geen andere oplossing te hebben kunnen vinden dan hen in te schrijven op een VO-school en hen het onderwijs te laten volgen op een BVE-instelling. Door zo te handelen hebben de scholen gehandeld in strijd met de bekostigingsvoorschriften voor het voortgezet onderwijs en hebben zij bekostiging ontvangen waarop zij geen recht hadden. Een groot deel van dat geld is echter wel overgeheveld naar de BVE-instellingen en daar ingezet voor het ontwikkelen en aanbieden van onderwijs voor de betrokken leerlingen.

In het licht van de door ons gewenste verruiming van de mogelijkheden tot samenwerking en overheveling van middelen ten behoeve van maatwerktrajecten, willen wij de uitkomsten van het boven bedoelde aanvullend onderzoek afwachten alvorens een beslissing te nemen of en zo ja hoeveel van de onrechtmatig overgehevelde middelen zullen moeten worden terugbetaald. Wij gaan er van uit dat wij u nog vóór het zomerreces kunnen informeren over de uitkomsten van het aanvullend onderzoek en zullen daarbij aangeven of wij, en zo ja welke, consequenties verbinden aan het in strijd met de wet-en regelgeving overhevelen van middelen door VO-scholen naar BVE-instellingen in de achterliggende jaren.

Het bedrag van circa € 3,6 miljoen dat de drie thans onderzochte VO-scholen niet hebben doorgesluisd naar de BVE-instellingen zullen die scholen in ieder geval moeten terugbetalen aan het Ministerie van OCW.

Meer samenhang in regelgeving ten behoeve van doorlopende leerlijnen

We zijn er mede door het onderzoek en analyse van deze samenwerkingsverbanden van overtuigd geraakt dat voor een groeiende groep leerlingen een maatwerk oplossing ontwikkeld moet worden, over de sectoraal gedefinieerde grenzen van de onderwijswetten heen. In de onderwijspraktijk wordt een aantal (bekostigings)regels als te knellend ervaren. Het eerder genoemde wetsvoorstel samenwerkingsconstructies VO-BVE dat nu bij de Tweede Kamer ligt verruimt samenwerkingsmogelijkheden tussen VO-scholen en BVE-instellingen. Zoals ook in de memorie van toelichting bij dat wetsvoorstel is gemeld beschouwt de regering het wetsvoorstel als een tussenstap op

de weg naar een meer samenhangend stelsel waarin bijvoorbeeld ook doorlopende leerlijnen goed zullen zijn ingebed. Op dit moment verkennen wij welke maatregelen daarvoor concreet nodig zijn en welke aanpassingen daarvoor - over sectorgrenzen heen - voorwaardenscheppend zijn. Een belangrijke stap daarbij is een interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO), waarover u ook al geïnformeerd bent in de VMBO-notitie "VMBO: het betere werk -Onderwijs dat hoofd en handen verbindt-" van 11 april 2005, waarbij wordt nagegaan welke bekostigingsarrangementen gewenst zijn voor de groepen leerlingen in het MBO die dreigen het onderwijs te verlaten zonder een diploma of startkwalificatie. Hierbij zal ook onderzocht worden of een vorm van prikkelwerking in de bekostiging in het MBO kan bijdragen aan reductie van uitval van leerlingen en deelnemers. Dit IBO zal in januari 2006 zijn afgerond. Wij zullen u bij de toelichting op de Onderwijsbegroting 2006 informeren over onze eerste bevindingen uit de verkenningen.

Het eenmaal tot wet verheven wetsvoorstel samenwerkingsconstructies VO-BVE zal, uiteraard afhankelijk van de voortgang van de parlementaire behandeling, kunnen ingaan op 1 januari 2006. Wij zouden bij de parlementaire behandeling van dit wetsvoorstel graag ook betrekken de vraag hoe om te gaan met maatwerktrajecten in het schooljaar 2005-2006, die materieel al wel rekening houden met het wetsvoorstel maar formeel in de periode tot aan de invoering van de nieuwe regels nog strijdig met de wet zijn. We zouden ons kunnen voorstellen dat die trajecten ook voor de periode tot 1 januari 2006 niet leiden tot aanpassing van de bekostiging of tot inhouding van de rijksvergoeding. Graag zouden wij zien dat dit voorstel wordt betrokken bij de behandeling van het betreffende wetsvoorstel.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

(Maria J.A. van der Hoeven)

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Mark Rutte)